

OVERHEIDSBELEID IS BRANDSTOF VOOR EILANDELIJK GEWELD

Maatregelen om op Curaçao de geweldadige criminaliteit in te perken, negeren de emotionele drijfveer van de geweldplegers: *If you can't join them, beat them!*

door Aart G. Broek

Politieke bestuurders, deskundigen en ambtenaren vliegen doorlopend heen en weer tussen de Koninkrijksdelen. Bespiedende drones hangen binnenkort boven Curaçaose wijken als lampions op een tropisch tuinfeest. De eilandelijke politie wordt meer mankracht en betere bewapening toegeschoven, terwijl de Nederlandse politie – met marechaussee, recherchesamenwerkingsteam (rst) en kustwacht – reeds alom aanwezig is. De geweldadige criminaliteit op het eiland zal er niet door verminderen. Integendeel, de maatregelen zijn olie op het vuur.

EMOTIES / In de verklaring van criminaliteit zien criminologen allereerst de samenleving als oorzaak. Mensen zijn sociale wezens: ieder mens is er een te midden van vele anderen. Dit is van invloed op ons handelen. Er is reden om een direct lijntje te trekken tussen de sociale omgeving en de schrikbarende hoge eilandelijke criminaliteit: geen werk, traditionele man-vrouw verhoudingen, aftands machismo, ontbreken van sociale controle, gebrekkig onderwijs en meer van dergelijke aangelegenheden werken criminaliteit en geweld in de hand.

Waarom zouden deze factoren zo'n buitengewoon ongunstige uitwerking hebben? Criminologen betrekken de emotionele component van mensen niet gemakkelijk bij hun onderzoek. De forensische psychiatrie en psychologie doen dit juist wél. Twee aspecten van ons emotioneel huishouden vergroten de kans op delinquent gedrag in ernstige mate. Het betreft, ten eerste, een gebrek aan 'empathie', wat wordt gekoppeld aan slechte 'gewetensvorming'. Als tweede is van grote invloed een gebrek aan 'binding', waarbij verstoorde 'hechting' en gebrekkige 'toewijding' en 'betrokkenheid' een rol spelen.

SCHAAMTE / Het gaat in principe om emotionele velden met een gemeenschappelijke voedingsbodem: opgroeien onder een gebrek aan geborgenheid. De gezonde ontwikkeling van kind tot volwassene zou moeten plaatsvinden in een koesterende omgeving: acceptatie en waardering alsook controle en correctie. Een dergelijk opgroeien brengt een volwassene voort, die zich 'geborgen' weet, die rekening heeft leren houden met naasten doordat zijn omgeving rekening houdt met hem. Een dergelijk opgroeien zorgt voor een volwassene die zich heeft leren hechten, toewijding kent en verantwoordelijkheid durft te nemen zonder angst voor vernedering. Hij heeft begrip voor zijn naasten – empathie - ontwikkeld en kent schuldgevoelens, wat we 'geweten' noemen.

Een randvoorwaarde voor geborgenheid is onder meer een eigen sociaal-economische omgeving die als leefbaar wordt ervaren in vergelijking tot de samenleving in haar geheel. Dit is een vereiste voor ieder van ons en impliceert ook een zeker toekomstperspectief. Hiervoor is deugdelijk onderwijs mede verantwoordelijk.

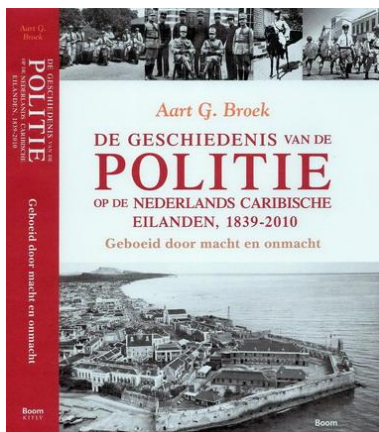
Wanneer mensen niet in een dergelijke geborgenheid opgroeien, is er feitelijk sprake van vernederende sociaal-emotionele 'uitsluiting' uit het grotere samenlevingsverband waartoe zij

behoren. Bijvoorbeeld, zichtbare grote vermogensverschillen – alom aanwezig op het eiland – voeden die uitsluiting en zijn zodoende vormen van vernedering. Die ervaring en de angst ervoor heet ‘schaamte’.

GEWELD / Voor duizenden op Curaçao vindt in de jaren naar volwassenheid een opeenstapeling van schaamte-ervaringen plaats: een opbouw van ervaringen met en angst voor vernedering, kleinering, uitsluiting en afwijzing. De criminologie benoemde de maatschappelijke factoren die hiervoor zorgdragen. Uit de psychologie en psychiatrie weten we wat diepgewortelde schaamte vermag.

Dergelijke schaamte brengt onder meer deze gedragsmanifestaties voort: een gebrek aan empathie, wantrouwen, afwijzen van verantwoordelijkheid, opportunisme, angst voor nieuwe schaamte-ervaringen, agressie en andere hechtingsproblemen (met name ook op seksueel gebied), én – niet in de laatste plaats - geweld. Korter dan met deze woorden is het mechanisme niet samen te vatten: *if you can't join them, beat them*.

In dit licht zijn het heen en weer vliegen van bestuurders en deskundigen, zwevende drones en zwaardere bewapening, verhoogde zichtbaarheid van Nederlands blauw in Curaçao juist olie op het vuur. Dergelijk handelen zorgt voor verdere isolering, uitsluiting en vernedering: dé brandstof voor agressie en geweld.

Amsterdam: Uitgeverij Boom, 2011
gebonden, ingenaaid, stofomslag, 17 x 24 cm, geïllustreerd 326 blz. € 25,50

BESTELLEN bij Uitgeverij [Boom](http://boom.nl) (geen portokosten binnen Nederland) of bij de reguliere (digitale) boekhandels zoals bol.com.

Voor de lezing bij de presentatie van het boek, klik op [de link naar onze website](http://www.klasse-oplossingen.nl):
www.klasse-oplossingen.nl

GEBOEID DOOR MACHT EN ONMACHT;

DE GESCHIEDENIS VAN DE POLITIE OP DE NEDERLANDS-CARIBISCHE EILANDEN, 1839-2010;

is ‘een verdomd sterk en helder verhaal over de politieke geschiedenis van ‘de Antillen’. Een begrijpelijk maar tegelijk ook ongelooflijk verhaal eigenlijk: begrijpelijk omdat politie – ondanks alles - vaak toch het ondergeschoven kind in het bestuur van (ei)landen is, ongelooflijk als je ziet hoe datzelfde bestuur juist ook op dit gebied telkens weer in de problemen komt.’

prof.dr.dr.h.c. Cyrille Fijnaut - Faculteit der Rechtsgeleerdheid/Universiteit van Tilburg